

Střední policejní škola v Praze 9 je od léta také Vyšší odbornou školou: co to vlastně znamená? Tak zněla otázka, již jsme položili řediteli školy plukovníku Mgr. Ing. Bc. Jiřímu Zlámalovi, Ph. D....

VYŠŠÍ POLICEJNÍ ŠKOLA JE SKUTEČNOSTÍ

Rozhodnutí MŠMT ČR přiznat Střední policejní škole MV v Praze status Vyšší policejní školy, akreditovat obor vzdělávání a vzdělávací program Bezpečnostně právní činnost lze bez nadsázky považovat za průlomové.

Vyšší odborné vzdělávání pro nás znamená především velké množství práce. Hodně jí sice již bylo vykonáno, ale ještě víc nás teprve čeká, a to jak řídicí management, tak pedagogické pracovníky i zaměstnance dalších oddělení a služeb.

Vedoucí pracovník školského úseku a úseku dalšího profesního vzdělávání musí promyslet a stanovit strategii postupu realizace tohoto projektu, stanovit priority, pojmenovat pozitiva i případná rizika a přijmout taková realizační opatření, aby výstupy trvale zlepšovaly učební prostředí a pedagogické výkony učitelů.

Pedagogičtí pracovníci školy musí přehodnotit dosavadní styl pedagogické práce, chápat výuku jako komplexní didaktickou kategorii, která zahrnuje výuková schémata, výukové taktiky, cíle,

obsah, metody i organizační formy výuky, způsob řízení procesu učení i pedagogickou a didaktickou komunikaci. Musí mít neustále na paměti skutečnost, že obecně používané taktiky k dosažení vzdělávacích cílů závisí na jednom nebo více ze tří základních modelů dialogů a komunikace. Mám na mysli dialog mezi učitelem a studentem, dialog mezi studentem a výukovými zdroji a dialog mezi dvěma nebo více studenty. Učitelé musí účelně provádět výběr základního a rozšiřujícího učiva a implementovat takové metody výuky, které budou vybavovat studenty vzdělávacího programu kompetencemi vyhledávat, hodnotit a dále pracovat s informacemi.

To jsou náročné cíle i prostředky: jak jich chcete dosahovat?

Cestu vidím zejména v integrovaném pojetí provádění výuky. Klasické předmětové pojetí je málo produktivní, časově náročné a vzhledem k charakteru policejní služby přímé bezpečnostní povahy zcela nemožné. Za velmi po-

třebné považuji neustále pracovat s učiteli na metodách aktivní role studenta, rozvíjet a povzbuzovat v něm přirozenou potřebu prosadit se, být uznáván v kolektivu jako osobnost, cvičit komunikativní dovednosti erudovaného jednání v profesním i v občanském styku. Velmi potřebné je formovat osobnost studentů ke schopnostem a ochotě vyslechnout a respektovat názor druhého. Za klíčovou otázku efektivit učitelovy práce považuji uplatňování aktivizačních metod a forem práce s výrazným akcentem na individuální přístup ke studentům ve smyslu didaktických kritérií správné a účelné motivace, vytváření algoritmických postupů jako prostředku k rozvoji samostatnosti studentů, funkčního užívání osvojených vědomostí, dovedností a zkušeností při řešení problémů nového učiva. V neposlední řadě také metod a forem samostatných a skupinových činností studentů, výrazně rozvíjejících jejich tvořivost. Získávání potřebných nových znalostí cestou postupných kroků s využíváním materiálních technických prostředků, zejména informačních a komunikačních technologií, je přitom jednou z podstat řešení problému a cestou ke zkvalitnění školní edukace, odpovídající dobovým standardům informační společnosti. Učitelé i studenti budou potřebovat zvládnout široké znalosti informačních a komunikačních technologií. Budou muset, kromě běžných programů, zvládnout též práci s výukovými programy na CD-ROM a DVD, využívat výukové www stránky, Internet a Intranet i další specializované výukové programy. Učitelé se budou muset naučit a být schopni nacházet vhodné zdroje informací a rozhodovat se, zda jsou ve výuce použitelné a s jakým kognitivním efektem. Navíc budou muset být schopni ukázat studentům, jak s technologiemi pracovat, jak vyhodnocovat informace, jak komunikovat s týmem studentů, jak nové digitální dokumenty správně tvořit. Přestože role učitele zůstává v základu nezměněna, posouvá se do polohy jakéhosi průvodce nebo asistenta studentů.

Jak bude v praxi studium vypadat?

Profesiografické výzkumy ukazují, že policejní činnosti obsahují silné prvky sociální, především právní, sociologické a psychologické, přírodovědné a technické, ale též manažerské a informatické. Studijní program proto obsahuje nejen právní rámec bezpečnostních činností, ale také disciplíny, které mají úzký vztah k policejním a jiným bezpečnostním službám. Proto mají své místo ve studijním programu předměty, jako je např. kriminalistika, aplikované psychologické disciplíny, metody boje s mezinárodní zločinností a terorismem, technické prostředky policie, profesní etika aj. Cílem studia je vytváření návyků k odpovědnosti za kvalitu své práce, k empatii, altruismu, angažovanosti a flexibilitě ve spěchu občanů, k dodržování bezpečných pracovních postupů a strategií, k ekologickému a ekonomickému chování. Studenti jsou vzděláváni tak, aby získali pozitivní hodnotovou orientaci potřebnou pro pracovní, osobní i občanský život,

aby byli připraveni se celoživotně vzdělávat a úspěšně se vyrovnávat s problémy. Mnoho policejních činností je dnes natolik komplikovaných, že mohou být zvládnuty pouze vysoce racionálními postupy, opřenými o vědecké poznání. Porozumění změněným podmínkám a nové roli policie vyžaduje diferencované, odborně fundované vzdělání, orientované na řešení teoretických i praktických problémů.

Co obávané cizí jazyky, jež nejen v policejních řadách zůstávají slabinou české společnosti?

Studium zahrnuje i vzdělávání studentů v cizím jazyce. Cílem vzdělávání je dosáhnout, v návaznosti na předchozí studium jazyka na střední škole, takové úrovně jazykových znalostí a dovedností, která je připravená pro užívání jazyka v typických služebních situacích a k využívání cizího jazyka pro studijní účely, popřípadě pro studijní pobyt nebo práci v zahraničí.

Jak bude konkrétně vypadat první školní rok?

Školní vyučování ve školním roce (1. 9. – 30. 6.) trvá 40 týdnů, z toho 8 týdnů připadá na školní výuku, 30 týdnů je určeno pro samostatné studium a k získání hodnocení v řádném termínu. 2 týdny je časová rezerva. Odborná praxe se koná v době školních prázdnin na odborných pracovištích Policie ČR.

A jak dlouho studium na vaší Vyšší policejní škole potrvá?

Studium je tříleté. Je organizováno jako kombinované (kombinace denní a dálkové formy studia). Denní formou probíhá výuka cizího jazyka, trestního práva, správního práva, informatiky, oborové informatiky a transakční analýzy. Dálkovou formou výuka ostatních předmětů, jejím těžištěm je samostudium, korigované pravidelnými konzultacemi ve škole. V každém výukovém období se konají čtyři pětidenní soustředění (6 vyučovacích hodin denně). Celkový rozsah vyučovacích a blokově organizovaných konzultací činí 720 za celé studium (240 za ročník, 120 za období). Absolutorium se skládá ze zkoušky z cizího jazyka, trestního práva a správního práva, proto při každém soustředění probíhá denní formou výuka těchto předmětů. Podle povahy dalších vyučovacích předmětů a probírané látky v daném období probíhají v každém soustředění konzultace formou seminářů nebo cvičení. Důraz je kladen na princip samostatnosti při studiu, zároveň je multimediálně (telefon, fax, intranet, e-mail) zajištěna informovanost a podpora studujících (dostupnost studijních materiálů i kontaktu s pedagogy, s psychologem, administrátorem i dalšími zaměstnanci školy, využití školní knihovny a studovny).

Jak vypadá vzdělávací program studia VPŠ?

Vzdělávací program je zpracován předmětově. Učební předměty se dělí na povinné, povinné volitelné a volitelné. Konkretizovaný učební plán rozpracovává rozvržení studia do jednotlivých ročníků a období, uvádí hodinovou dotaci jednotlivých předmětů v každém období, rozčleněnou na počet hodin přednášek, seminářů a cvičení, a definuje způsob ukončení. Absolvování povinných předmětů je pro studenty závazné. Škola nabízí studentům výuku těchto cizích jazyků: anglický jazyk, francouzský jazyk, německý jazyk, ruský jazyk. Každý student si z nabídky vybere jeden cizí jazyk. Z nabízených povinných volitelných předmětů si student povinně zvolí dva. Měly by přispět k jeho odbornému zaměření, proto je výběr částečně dán: Student, který je služebně zařazen na úseku služby pořádkové policie si z povinných volitelných předmětů musí zvolit předmět Interní akty řízení služby pořádkové policie. Student služebně zařazený na úseku služby cizinecké a pohraniční policie si z povin-

ně volitelných předmětů musí zvolit předmět Interní akty řízení služby cizinecké a pohraniční policie. Student služebně zařazený na úseku služby správních činností si z povinných volitelných předmětů musí zvolit předmět Interní akty řízení služby správních činností. Student služebně zařazený na úseku kontrolních činností si z povinných volitelných předmětů musí zvolit předmět Kontrolní činnost a vyřizování stížností. Student služebně zařazený na úseku služby dopravní policie si z povinných volitelných předmětů musí zvolit předmět Užívání technických prostředků pro dohled na BESIP. Volitelný předmět si student není povinen zvolit, jeho absolvování je dobrovolné. Volitelné předměty jsou vyučovány jen v tom případě, že se na konkrétní předmět přihlásí alespoň 10 studentů. Součástí vzdělávacího programu jsou dvě čtyřtýdenní praxe, které studenti absolvují po 1. a po 2. ročníku.

Jak budou studenti hodnoceni, lidově řečeno, známkování?

Hodnocení studentů se řídí platným školským zákonem a platnými resortními předpisy týkajícími se organizace studia ve vyšších odborných školách. Na konci každého studijního období je výuka všech předmětů ukončena hodnocením. Hodnocení se provádí zápočtem nebo klasifikovaným zápočtem nebo zkouškou. Způsob, jakým budou jednotlivé předměty v jednotlivých obdobích hodnoceny, je vyznačen v konkretizovaném učebním plánu. Do vyššího ročníku postupuje student, který úspěšně splnil podmínky stanovené vzdělávacím programem pro příslušný ročník. Studium je zakončeno absolutoriem, které se skládá ze zkoušky z odborných předmětů (trestní právo, správní právo), ze zkoušky z cizího jazyka a z obhajoby absolventské práce. Jeho organizace a hodnocení se řídí platným školským zákonem a platnými resortními předpisy týkajícími se organizace studia ve vyšších odborných školách. Absolventská práce má formu teoreticko-praktické nebo výzkumné průzkumné práce.

A co přijímací řízení ke studiu VPŠ?

Přijímání ke studiu se řídí obecnými podmínkami pro přijímání uchazečů a jsou stanoveny v § 27 a 28 Vyhlášky Ministerstva vnitra č. 2/2006 Sb., kterou se pro školy a školská zařízení zřizované Ministerstvem vnitra provádějí některá ustanovení školského zákona. Uchazeč o studium vzdělávacího programu se hlásí ke vzdělávání formou podání oficiální přihlášky, a to vždy do konce května příslušného kalendářního roku. Uchazeč musí splňovat tyto vstupní podmínky: musí být příslušníkem Policie ČR, musí být absolventem středního vzdělání s maturitní zkouškou, musí být absolventem vzdělávacího programu Základní odborné přípravy pro příslušníky Policie ČR. Ke vzdělávání jsou přijímáni uchazeči, kteří splňují výše uvedené vstupní podmínky a kteří dále splnili podmínky pro přijetí prokázáním schopností a vědomostí při přijímacím řízení, zájmu o studium a zdravotní způsobilosti. Zdravotní způsobilost uchazeč prokazuje potvrzením příslušného lékaře. Ředitel školy stanoví jednotná kritéria pro všechny uchazeče přijímané v jednotlivých kolech přijímacího řízení pro daný školní rok. V přijímacím řízení ředitel školy hodnotí uchazeče podle: hodnocení znalostí uchazeče získaných ve středním vzdělávání s maturitní zkouškou, vyjádřeném na vysvědčení o maturitní zkoušce, dále podle výsledků přijímací zkoušky, je-li stanovena, a podle dalších skutečností, které osvědčují vhodné schopnosti, vědomosti a zájmy uchazeče. Vzdělávací program Bezpečnostně právní činnost svým obsahem i skladbou povinných, povinně volitelných a volitelných předmětů navazuje na studijní obor Bezpečnostně právní činnost akreditovaný pro střední policejní školy Ministerstva vnitra. Přípravuje k výkonu policejních

činností nižšího, případně středního managementu. Program splňuje požadavky na odbornou teoretickou a praktickou přípravu policistů ve smyslu Nařízení vlády č. 104/2005 Sb., kterým se stanoví katalog činností v bezpečnostních sborech (7. tarifní třída).

Lze si představit, že náplň studia VOŠ bude jiná a náročnější, než souběžně probíhající studium na SPŠ, tedy Základní odborná příprava. Bude klást větší nároky i na pedagogický sbor. Rozšířili jste ho o nové interní učitele, anebo spoléháte na stávající síly a případné externí spolupracovníky?

Zvýšené nároky na učitele spadáji v implementaci vyučovacích technologií a organizačních forem výuky, které odpovídají terciálnímu vzdělávání, zohledňují specifika vzdělávání dospělých a napomáhají vytvoření požadovaných klíčových, odborných i občanských kompetencí. Prioritu mají interaktivní metody výuky. V prezenčním studiu to jsou teoretické metody, např. přednáška, cvičení nebo seminář, teoreticko-praktické metody, např. diskusní, problémové, situační a inscenační i metody projektové vycházející ze samostatné učební činnosti studentů. V dálkovém studiu vstupní seminář, individuálně řízené studium (studium učebního textu, aktivní propojení s vlastní zkušeností studentů, aplikace poznatků při řešení problémových úloh, konzultace, řešení kontrolních a zkušebních úloh), výcvikové semináře (vyhodnocení individuálního studia, prohloubení poznatků, praktická aplikace poznatků ve výcvikových situacích) a závěrečný seminář (shrnutí, popř. výstupní diagnostika). Doporučena je metoda projektového vyučování a metody podpory kritického myšlení studentů. Vhodné didaktické metody jsou uvedeny v učební osnově každého předmětu. Personální zajištění vzdělávacího programu pedagogickými pracovníky je škola v zásadě schopna pokrýt stávajícím pedagogickým sborem. V prvním ročníku využijeme pouze služby externího učitele pro výuku filozofie, protože tento předmět se dříve nevyučoval ani v současné době nevyučuje v žádném z realizovaných vzdělávacích programů.

Mluvíme spolu koncem září, výuka tedy už odstartovala. Jak se rozjezd vydařil?

Zahájení výuky ve školním roce 2007/2008 jsme věnovali mimořádnou pozornost. Byl zpracován harmonogram konkrétních úkolů, stanoveny termíny a odpovědnost zainteresovaným pracovníkům. Těžiště spočívalo v odborné a didaktické přípravě pedagogických pracovníků, kteří budou vyučovat v tomto typu studia. Zároveň byli ustanoveni vedoucí učitelé studijních skupin. Pro komunikaci s přijatými studenty byly zřízeny webové stránky školského úseku a předmětových oddělení na intranetu MV, na kterých byly umístěny veškeré organizační a další potřebné informace, seznamy studentů jednotlivých studijních skupin, organizace školního roku, rozvrh hodin výuky. Připraveny byly kmenové a specializované učebny, ve kterých budou studenti vyučováni v době prezenční výuky. Slavnostní zahájení výuky proběhlo 3. 9. a 10. 9. 2007 v aule školy, a to vždy pro dvě studijní skupiny.

Slavnostního zahájení dne 10. 9. 2007 se zúčastnil vrchní ředitel sekce sociálního a zdravotnického zabezpečení a odborné přípravy Ministerstva vnitra pan Ing. Mgr. Miroslav Kroc a ředitelka odboru vzdělávání a správy policejního školství Ministerstva vnitra paní JUDr. Helena Tomková, kteří dodali tomuto aktu významný společenský rámeček. Mohu konstatovat, že zahájení výuky proběhlo bez problémů. A že také další běžná výuka se rozběhla, jak se sluší a patří.

**Ptal se Jan J. VANĚK
Foto Václav ŠEBEK**